

Baltijā tīkai 50,000 gimenēs jeb 1,300,000 lauku eedfihwotaji ir ap- gahdati ar semi, turpreti no mīseem apmēram 1,100,000 lauku eedfihwotajiem 1,300,000 eedfihwotaji jeb 135,000 lat- weefchu gimenēs ir beš semeš, „beš ſawa ſalkina, beš ſawa ſuhriſča”.

Tas nu, ka tepat latweefchu tautas trihš zeturtbalas ir beš semeš, ir taga- bejaš agrarſtrihes zehlonis.

Šči tagadeja Baltijas agrarſtrihiba, proti, raba diwas parahdibas. Birmſtrih, gluſchi ap- tur jeb aiſdambē eedfihwotaju wairo- ſchanos un, otrſtrih, weizina ta paſča maſuma eedfihwotaju iſzeleſchanu.

Geſch-ſtreemija un muſhu ſaiminu gubernas ſeme neaprobeſchoti ir ſabalama, lihš ſamehr ween uſ tās weena gimene domā atraſt uſturu. Gimenes jeb eedfihwotaji tur war wairotees lihš beidſamai eefpehjamibai. Rees- truma Eiropā, kur jau ſil daudš ſihſſaimneziſibu, ſemes ſabalihchanas ari nam ap- robeſchota un tur paſtahwigi ſemes ſabalihchanas turpindas pehž gimenu pamairoſchanas. Pee mums, turpreti, muſhu 50,000 ſaimneezibas nāw dalamas, bet ſaſtinguſchi ſiāho uſ weetas un, peeweenoſot pee muiſcham, pat wehl ſkaita ſiā pamafinas. Zaur to pee mums ari ſaimneeku ſchſiras gimenu ſkaišs newar wairotees.

Beſ ſtrahdneeku jeb beſſemneeku ſchſiras gimenu wairotechans wehl ſtingraſti ir aprobeſchota un ap- tureta. Katram ſaimneekam, teiſim, wajadſigas zaur- mehra diwas ſalpu gimenes, jeb pa wiſu Baltiju lihš 100,000 ſalpu gimenes. Wairaf gimeneim ſaimneeks telpu ſawā mohja neodob. ſalpu ſchſiras gi- menu ſkaiſtu tā tad noteiž un apro- beſcho ſaimneeku praſiba jeb waja- ſiba pehž ſalpeem.

Wairaf par 100,000 ſalpu gimenu ſaimneekem nāw wajadſigi un tabehi pabrak par ſcho wajadſibas mehru ſalpu gimenu ſkaišs newar wairotees. Zaur maſchinam turpreti ſtrahdneeku ſkaita wajadſiba pat wehl maſinas.

Tagadeja Baltijas agrarſtrihiba tā tad gluſchi aptur ir ſaimneeku, ir ſalpu gimenu wairotechans. To apleezina ari ſtati- ſtika: lauku eedfihwotaju ſkaišs Baltijā jau gadu beſmitus nēmaj nāw wairotees.

Beſ ari tas patš obligatorihkais jeb dabihſti wa- jadſigais ſtrahdneeku gimenu ſkaišs maſinas. Tos no- teel peefpeedu ſtrihā un labprahtigi. Peefpeedu ſtrihā zaur to, ka maſchinas, ka jau teiſto, pamafina darba rolu waja ſibu un beſ tam daſchos apgabalos ſaimneeki wairs netur prezetu ſtrahdneeku. Tabehi tam ſalpu gi- meneim, kuras Baltijā ligdas wairs nedabu, gribot negribot ir jaſiſeet. Labprahtigi zaur to, ka ſtrahdneeki, ne ar lopee ſemes neſa- ſiti, zenſchas uſ tureeni, kur wixem leelas labaki.

Kamehr Baltijā nebij fabriku ruhpneezibas, tikmehr ſtrahdneeki bij ſpeekſi palihki uſ laukeem. Beſ tihlihš Riga un zitur radas fabri-

kas, kas pehbejos gabos notika un noteel leelā mehra un kur laulſtrahdneekus wiliina labaka pelnas un dhimes iſredſe, nelas tad wairs wixus newar atturet no aifeeſchanas. Riga tagad 75,000 ſtrahdneeku. Droschi ween 50,000 no teem ir cenahſuſchi laul- ſtrahdneeki.

Agararſtrihes zehloni jeb darba rolu truhſumu tā tad raba tagadeja agrarſtrihiba.

Sekſſeme.

Paſiſprinata apſardſiba.

Beſ. tel. og. ſiro: Winiſuru padome nolehmufe atzelt paſiſprinatu apſardſibu Riſchnewā, Wladimiras gubernas Aleſchandrowſkas un Rowomas aprinkos, Maſkawas - Riſchegorodas un Wuromas dhelſzeļu apwidū, Woroneſchas, Kurſkas, Saratomas, Tcher- nigowas, Warſchawas, Lublinas un Seblezas guber- nās, Grodnas gubernas Bełoſtolas aprinki, Kaſand, Rijeawas aprinki (iſnemot Rijewu), Wiſſemes gubernā Rigas un Terbatas ap- rinkos, Werchoturjas, Zelaterinburgas, Kraſno- uſimſkas, Odonſkas, Permas, Soliſamſkas aprinkos un Kungurā (Permas gubernā), Samarā, Harlowas gubernā iſnemot Gorlowu un wixas aprinki, Kainſkas, Morijinſkas un Tomſkas apr. (Tomſkas gubernā), iſnemot Tomſku un Nowonikolajewſku, Omſkos, Petropawlow- ſkas un Kolihſchetas aprinkos (Almol. upg.), Witimas un Oletmas apr. weenā daid, Wiimā (Sikuiſkas gubernā). Pahrejos apwidos, kuri uſſiſtiiti 1912. g. 29. aug- uſai, tā ori daſchos Turkeſtanas apwidos, paſiſpri- nata apſardſiba wehl pagarinata uſ gadu.

„Dihwās prezes” tirgus.

Ar ſchahdu wiroſtſtu, ka „Ruſk. Molwa” ſiro, Warſchawas amihšs parahdijulēs weſela rinda rakſtu. Polu amihšs ſiro, ka ſatru gadu Warſchawā un zudš Polijas pilſehitās ſabrau „dihwās prezes” tirgotaji. „Tirgotaji” eerodas no wistahlakām ſemem: No Ame- rikas un Afrikas. No ſeneem laikeem balto werdſenu pirkſchana un pahrdofchana noteel gandrihš pilnigi at- ſahiti. „Tirgotaji” apmele teatrus, iſpreegos meetas, pirmās ſchſiras reſtoranus. Tee ir lepni gehrbuſchees, ar briljanta grebſeneem, mahrzinu ſmagām ſelta pul- ſteru ſehdem. Ne maſak gre, ni gehrbuſchās tirgotaju ſeewas. Runā ſawā ſtardā pa ſpaniſti, t. i. walodu, kas walda Buenos-Airesā.

Pehdejos 2-3 gabos tabehi, ka pret wixem energihki zihnas ſeeweefchu aiffardſibu beedribas, ſchee „ruhpneeki” pahrneſuſchi ſawu darbibu galwenā ſtrihā uſ robeſchu pilſehitam. Warſchawā eerodas tihai uſ nebaudſam ſtundam, lai opkatiitu un aiſ- ſuhtitu „prezi”, kas eeguhta ar neſkaitamu ſpezielu agentu polihdſibu.

ſchogad ſtarp ſcheem „tirgotajeem” iſbarita we- ſela rinda areſtu. Tā Petrowlā apzetinats lahšs pahritis „braſileeſchi”. Pee teem atr. da ſchelu par 28,000 rbl., par 16,000 rbl. mehriſleetas un bril- jantus un damu daſchadu tualetu par 14,000 rbl. Areſete „braſileeſchi”, ka iſrohdas, preeſch 15 gabēem emigrejuſchi uſ Braſiliju un tagad peeder pee lee- lakeem „dihwās prezes” tirgotajeem. Ari zitās

robeſchu pilſehitās iſbaritas wairakas areſetechanas Domā, ka ir uſ pehdam leelai organihzacijai, las ſatru gadu no ſtreemijas paſaules turgū iſwee ap 2000 ſeeweefchu.

Wilna. Polu waloda ſkolās. Zih- tijibneeku garigo leetu departaments greēes pee Wilnas jeparſchijas katolu ſkolu administratora, ſchēſu Raſimira Wartſchewiſchā ar rakſtu, kurā aiſrahba, ka ſkolu pahreſinataji kienhſi newehriigi iſpildot ſawus peenahkmumus. Zaur 1912. g. ar zirkularu zihis ſkolu preeſchneezibam uſdots, ar ſewiſchku uſmanibu iſtu- retees pret ſkolenu tautibu. Pehž eelihleetu miniſtrijas ſiam, bolſtreewu behrneem deewwahrdi teelot mahjiti polu walodā un behrni pamedinati pahreet katolu ſi- zibā. Kad tahdi gadijumi nahſot gaimā, ſkolu pah- ſiai aiſbildinotees ar to, ka minetais zirkulars wixem nāw bihšs ſinams un ſawai attaiſnoſchana uſrahdot ſkolenu wezaku un aiſbildnu iſdotas „apleezibas”, la polu waloda eſot ſcho behrnu mahſtes waloda. „Ruſk. Molwa” aiſrahba, ka lihš 1912. g. behrneem deew- wahrdi mahjiti tahdā walodā, lahdu wixu wezaki waj aiſbildai rakniſkā paſinojumā atſchmejuſchi ka behrnu mahſtes walodu.

Borifowa (Zeniſejas gubernā). Wiſu parafari pee mums noſahweja ſauſs, toti ſauſs laiks. ſehjumi, gaididami leetus piles, ſarahwās toti iſhē un ſihē. Sahle noleefeja. Bagahja Jahni — atbrauza leetus ſeena taldā. Un tad bij jaraujaspa plawām, nepa- gahja gandrihš neweena deena, tad neſchuhretu leetus. Laudim ſeena ſemē ir peegahſis toti daudš, bet newar ſprukt pee ta ſakopſchanas. Daudſeem laba treſa jau ſapuwuſi. Rudſi japlauj, mēſchi ari jau gaida, bet ſeens wehl nenobeigts. Pihš ar leetu reiſem uſnahi ari bargs pehrſons, praſidams daſchus upurus. Tā ſwehdeen, 28. juliā, pehrſons noſpehrs Sihles ganu ſehnu (pehž tautibas kreewu, no Bo- lajos, apmēram 17 gabus wezu) lihš ar ſuni, kuri no leetus glahbdamers peefpeebuſchees pee lahšs leelas preebes. Bihš ſchim wehl tee atrodas tai paſča nelaimes weeta, ka krituſchi: ſuns apahſch, ſehns wirſū. Borifoweſcheem pehž ſohrtas nelaimigas, kuri jau ſahl ſmirdet, jaapfarga lihš iſmekleſchana. Deendš apfarga diwi — nahſis trihš zilmeki.

Baltija.

Aprinka kara klauſibas komihjas

ſahſs darbotees un peenems rekrutſchus ſchahdos ter- minos:

- 1) Bauffas aprinka, Bauffā: no I. eezirkna — 4. okt., no II. eezirkna — 1. oktobr.
- 2) Wentſpils apr., Wentſpil: no I. eez. — 7. okt., II. eez. — 1. okt.
- 3) Wiſpites apr., Wiſpitē: no I. eez. — 6. oktobr., II. eezirk. — 1. oktobr.
- 4) Kulbigas apr.: no I. eez. Kulbigā — 7. okt., no II. eez. Saldu — 1. okt.
- 5) Grobinas apr.: no I. eez. Deepajā — 5. okt., no II. eez. Grobinā — 1. okt.
- 6) Klufies apr.: no I. eez. Grihwā — 1. okt., no II. eez. Klufiē — 8. okt.

Zaunais kara klauſibas likums.

R. R. Tozihš.
(Turpinajums.)

- 1) no kara klauſibas atſwabinas;
- 2) tahdas, las dabujuſchās termia pagarinajumu;
- 3) las dabujuſchās pirmās ſchſiras atweeglinajumu (iſnemot tihai ſchihdus);
- 4) las ka brihwprahtiges eestahjuſchees kara deeneſtā;
- 5) las eestaititi deeneſtā no gwardijas ſalbatu behrnu ſkolam ka ari kara un juhras miniſtrijas ſel- dſcheru ſkolam;
- 6) ſidies reſerwē eestaititos.

Pee ſcheem pehdejeem peeder loſchi un loſchu ſkolneeki, las iſpilda ſawu amatu. Wixus teefchi eestaita ſlotes reſerwē.

Beſ ja wixi kaut ari tihai uſ weenu gadu at- ſtahjās no ſawa amata iſpildihchanas, tad tos uſ 5 gabēem eefauz deeneſtā, pee ſam par latreem diweem gabēem, lo tee noſalpojuſchi ka loſchi, wixem no aktiwā deeneſta atrekhina 1 gadu.

Perſonas, kuram ſchahdu, waj tahdu apſtahſtu dehl nāw parozigi eeraſhees pee tās komihjas, pee kuras tee peeraſhiiti, war luhgt, lai wixus pahrrakſta uſ zitu komihju. ſchahdi luhgumi jaeeſneebš ne wehlat, ka lihš 1. janwarim eefauzama gada.

Pehž ſchi termina apeeſchanas peelaſch tihai luhgumu, atlaup liſtees apkatiit ne no tās komihjas, pee kuras peeraſhiiti. ſchahdu atkauju war iſdot gubernas kara leetu komihja, bet ſchihbeem eelſchleetu miniſtrija. (Zaun. kar. ſ. ſ. 2., 4., 5., 64., 85., 86., 51. un 74. p. un aqarā — 140. p.)

X. Kara klauſibas iſpildihšana.

Kara klauſibu wiſi neſpilda weenlihſigi. Iſ- nemot ſpezialos kara pulkus (kaſaku, zittouteſchu un ſomihjos) preeſch kureem paſtahw ihpaſchi noteikumi, kara klauſibu war iſpildit pehž loſes, tad ka brihw-

prahtigs waj ari ka ſawmaſneeks (вольноопред- ляющий и охотникъ).

Iſſchſiriba ſtarp ſchim ſchſiram ſihmejas uſ de- neſta ilgumu, uſ deeneſta noteikumeem u. z. Beſ kara klauſibas iſpildihſcha ari pehž loſes nāw weenada tā ſauſſemes armijā, ka ſlotē. ſche mehš mineſim tihai galwenās no ſchim ſtarpibam, aſtahjot ſihlumus pee malas. Wiſpirms jaeewehro, ka lai gan wixem jaumeleem kuri ſaſneeguſchi eefauzama gada 1. jan- wari 20 gadu wezumu, jaiſpilda kara klauſiba, doſchi tomehr war ſinamos apſtahklos dabut eefauſchanas termia pagarinajumu. (Zaun. kar. ſ. ſ. 3. p.)

XI. Eefauſchanas termia pagarinahšana.

- 1) Perſonas, las paſchas pahwalda ſawas muiſchās, weikalus, waj ari ruhpneezibas eestahdes ſawu leetu noſahrtſchanaſi war dabuht 2 gabus ilgu termia pagarinajumu.
- 2) Repeeteeloſchi peeauguſchi un ſlimigi ari war dabut termia pagarinahšanu lihš diweem gabēem.
- 3) Perſona, kura nāw dabujuſi pirmo trihš ſchſiru atweeglinajumus tapehž, ka gimeuē ir lozellis, kurſch jau ſaſneebſis ſeſchpadiſmito gadu, wai ari at- rodas aktiwā kara deeneſtā zaur loſi, waj ari ka ſaw- walneeks un jau nahloſchā gada buhs brihwš, — bauda gimenes apſtahku dehl eefauſchanas termia atliſchšanu uſ 1 gadu; peerahdot ſawas teefibas uſ eefauſchanas termia atliſchonu uſ 1 gadu, eefauza- majom jaeeſneebš kara klauſibas komihjai atteezige dokumenti par gimenes ſaſtahwu.
- 4) Preeſch iſglihtibas pabeigſchanas eefauſcha- nas termianu pagarina ſeloſcham perſonam:
  - a) Wibus ſkolu audſekneem lihš 24. muhſcha gadam.
  - b) Augſtalo mahjibas eestahſchu audſekneem, ja ſchals eestahdes ir iſchetrgadigs kurſs — lihš 27. gadam.
  - c) Bihš 28. gadam pagarina:
    - 1.) augſtals mahjibas eestahdes audſekneem ar ne maſak, ka 5 gabigu kurſu;

II) pareiſtigu un katola, ka ari Eſchmiadſinas armenu-gregorianu akademiju apmeklotojeem;

III) augſtala bailes ſkolā pee Dailes Akademijs, ja Akademijs ta peepraſa.

(Uſ brihwklauſitajeem tas wiſs neſihmejas).

d) Waldbibas ſtipendanti, las uſ krona reſhina top ſuhtiti uſ ahrſemem, waj ari teel atſahhi pee augſtalam mahjibas eestahdrn, lai ſagatuwotos uſ mahjito weetam, teel atſwabinati lihš 30. gadam.

Topat ari ſobahrſtu ſkolu audſekni, ja wixi ſchals ſkolas eestahjuſchees 2 gabus pirmš eefauſcha- nas deeneſtā, war tih atſwabinati no kara klauſibas iſpildihchanas lihš 27. gadam.

Lihš 28. gadam wehl atſwabina ſeloſchās perſonas.

- 1) Kas eestahjuſchās miſionaru kurſos pee Kaſonas garigās akademijs;
- 2) Kas ſelmigi beiguſchi kurſu Nowoſibkawas widejā laulſaimneezibas tehnikas ſkolā, bet wehl nāw peeteeloſchi ſagatamoti praktiſkos darbos.
- 3) Kas beiguſchi zetu un buhwneezibas deſmit- neeku ſkolu, bet wehl nāw paguwuſchi pabeigt obliga- toriſko deeneſtu ſemſtes zetu deeneſtā.
- 4) Wilitinas dahrſtopibas un wihnrupneezibas ſkolas augſtalo kurſu praktiſanti un klauſitaji. Ewangelija-luteranu garibneezibas ſandibati pehž ezeſchanas par tahdeem bauda eefauſchanas termia atzeliſchānu uſ 5 gabēem.

Beſ tomehr ahtſahrtejos gadijumos kara laihš kara miniſtram ir teefiba iſluhgt Wiſaugſtalo atkauju, eefaukt kara deeneſtā ari tos jaumeelus, kureem eefauſ- ſchanas termiſch pagarinats iſglihtibas pabeigſchanaſi. Beidſot ari kreewu tirdſneezibas ſlotes matro- ſcheem, ka ari tās maſchinisteem un kurinatajeem mera laikā eefauſchana war tapt pagarinata, lihš optel wixu kontraktā noteiktaiſ laiks, bet tomehr ne lgal, ka uſ 1 gadu. (Kar. ſ. ſ. 1. 47 un 60. Zaun. kar. ſ. ſ. 21., 30.—31. un 52.)
(Zurpmaſ wehl).

- 7) Zēlgawā apr., Zēlgawā: no I. eez. — 7. okt., no II. eez. — 1. okt.
- 8) Zālšu apr., Zālšos: no I. eez. — 1. oktobri, no II. eez. — 5. oktobri.
- 9) Zūfuma apr., Zūfumā: no I. eez. — 4. okt., no II. eez. — 1. okt.
- 10) Zāunjēlgawā apr.: no I. eezirkņa Zāunjēlgawā — 1. oktobri, no II. eez. Zēlabmeēšā — 6. okt.

Polizija meklē: no Krimuldās pagasta aresta telpām aizbēgušo Zēfšu pilsoni 20 g. vērzo Zūliju Kōslowfī, par laupišķanas uzbrukumeem apvainotos Kumbales pagastā 26—27 g. vērzo Teodoru Kūhlman, kūršč hahweja Glasmontas meēšā apalsķ polizijas ufraudšības un Sodes pagastā 24—25 g. vērzo Ludwigu Schmidbergi, kūrī isbarijušķi aplaupišķanas Lambartes muiščā un Kūrmenes muiščas krogā.

Bez-Peebalga. Lauku stahwollis. Šķini gada pee mums ir lauku rasķa šķahba: seena eewahķis pahri wibejai; ahbolina toti daubķ; tee, kas noplahwa preeķķ Jahneem, tee plahwa jau otrreisi labu attahju isķahweshķanai un attahja fehķlai, un buhķ wehķ pilniga trefķreifeja plauķa; rubķu plauķa wibeja, tiki birums ne wifai labs; meēķi wisgauri labi; auķas teķjami labas; lini ari labi un iķķi peclaini; kartupeķi auguķķi leeli, tā domajame, ka nebuhķ isturigi. Dahķru augu ķoti maķ, apķahķeja pawafara falnas seebus; tā ahbolu un ogu naw, melnās, leelās un bruhnās pluhmes ņapuma augdamas kolos. Saknu dahķi labi, tiki tihrumos fehķtee lopu burķani neatalgo srahķneeku darbu, tee bija rowejami pat 3 reises, nehahķes tos nemitigi aplahķa; kas neraweja peķķ wajadšības, teem nebuhķ neta no teem. Domehr ar wifam leelam puhķem tee nebuhķ iķķķigi rasķā eepreeķķeju gadu rasķam. Seena laiks bija wifai nelabwehķigs, leetains, isņemot retas deenas un 5—6 swehķdeenas, kuras bija labi karķis faules laiks, kur tad dafa lauķķu brauķa uķ bafaiķu un dafķadeem beedribu isriķķojumeem — kuru ņķini wafarā ņķe bija pahrmehķīgi, waj ķatru swehķdeenu — leelata lauķķu dafa riķķojās pee seena kaltesķanas, ņķludnos bahķķot, laudķķes metot.

— Babs, pawahķīgi fauķķ, karķis laiks eestahķās tiki no 15. augustā, kur tad ar wiflina, jo deenās pahri 24 gr. Keomira; ari naktis bija ņilās, kūršč laiks paweiķinaja wafaras ņķķjumu nogatawofķanas, tā ka no 18. augustā ņahķot to nahķamo nedeku buhķ wifis noplauķams. Pee mitras ņemes, ņilta laika eeseķtee rudķi pa 3 deenam jau ir uķnahķuķķi. Deseķa ogu peeteekofķi, tiki ņķķnu maķ, tās pasķas tahrpainas. Srahķneeku truhķums til leels, ka ir weetas, kuras maķķā 2 rbf. deenā ar uķturu, bet naw tee atrodami; tamdehķ daubķ seena wehķ nenowahķķs.

Salbus. Nelaimes gadījumi. 17. augustā Dizmanu mahķās labibu ķutot, ka „J. D. L.” ņino, noņitās ņaimneeka 17 gadus weķā meita Emilija Solman. Babiba ķulta no lahķa ņķķludna, kas bijis eeriķķets tā, ka juntu war pagelt peķķ wajadšības. Jumis bijis pagelts, un lai tas nekriķķu, aishahķta bijuķ preeķķā lahķa neķķpra tapa. Jaunawa atradusees tairi ņem jumta, lab tas kiris. Kahķa ņmaga balla ķetta, ta bijuķ uķ weetas pagalam. — Dani pasķā deenā brauķot mahķās no lahķam, iķķiķuķi no rateem weeteķā eedķķwotaja Matķata meitene, kurai otree rati pahrgahķuķķi pahri. Uķ isweķelofķķanas maķ ķeribas.

Sauķa. Lai nowehķķu lauķķrahķneeku truhķlumu, ņaimneeki lauk kur ņawas ņemes attahķlās nomalēs (ganibās) uķbuhķwe neleelas mahķķinas, kuras preeķķķir dahķas puhķweetas ņemes. Šķis mahķķinas teel isķotas tā ņauķameem „eebuhķweeķķeem”. Peķķeķeem ņaimneeks dod ņķķagarus kūrinasķanai, gowij dod ganibas u. t. t. Par wifū ņķķo jaatķalpo. Tā ņaimneeki teel pee lehta darba ņķķla.

Zubana. Afinaina ķaktu ballē. Pagahķuķķo swehķdeem, tā „Z.” rakķta, ņķķeķeemes „Dķķu-Dahķķneekos” tika ņaķķķoti leeli mahķķ ņakumu swehķķi. Šķee swehķķi te nenotika pirmo reiķ: netika goram laķķas pat tās swehķdeenas, kad Zubanā Daul-ņaimneķības Beedribas telpās notika teatra isķahķes — „Dķķķuhķdrū Mahķle” un „Zehķee mehķķi”. Pa dafai ari tapeķķ minetas teatra isķahķes bija ne wifai apmekķetas. „Teķat mahķās labs „teķaters” par brihķu, lo nu kur Zubanā melķķs” — tās ir parahķās isķumas. Peķķeķee swehķķi bija aķafi pa wifķem pirmķeķem. Gludinaja jau nedeku eepreeķķķ, ka buhķ leeli leeli swehķķi, netruhķķķot ari alus. Un teķķam, eķot nodķķerķs 5 1/2 muzas. Kahķi peēķi ņakumneeki druhķu wairā eemetuķķees. Ap pulķķten weenu nakti, kad jau wifū ņahķuķķi isķķiķķi, mineteē peēķi wihri uķmahķuķķees lahķam latgaleetim — srahķneekam, lai tas uķ ņķķķiribam wehķ nopehķrot dahķus lauķķus alus. Kad latgaleetis atteķķees no pirķķķanas, ņahķuķķees parahķā berķķķanās un kildofķķanas. Beidķot latgaleetis, ari jau pilnigi peēķķehķees, isķahķwis naķi un weenu no min. peēķeem P—u wairāķās weetas eewainojis, tā ka aķinis ņahķuķķas pluhķi aumakeem. Jiti nu metuķķees behķģ. Latgaleetis duhķis ar naķi ari lahķdam Andķķam, bet tas duhķreenu aķķitis, pahrgreeķķa tiki pulķķiena ķehķe. Pa to laiku P—u nogahķdaja uķ wina netahķ atrodofķķos

maķķu. Standals ar to wehķ nebeidķās. Latgaleetis no P. beedreem ņaķerķis, ņaķerķis, daufķis ar koleem, almeķeem un wifadi mozķis. Birmbeenas riķķā atķauķķes ahķķis, kūršč konķķateķis, ka P—a ņahķmollis eķot nopeetns: daubķ aķķnu noteķķeis, weena dķķķķla pahrgreeķķa. Weķ tam truhķķu ņaulā palizis naķķa osmena gals, kuru ahķrā dabut eķot ķoti gruhķi. Otrā deenā polizija ņahķahķija protokololu. P—u un latgaleeti aķķwēda uķ Lubanas ahķķta ņimnizu. Peķķ tam latgaleeti noķķķķija uķ Modonas priķķawu, kūršč to nopra tinajis un palaidis brihķwā.

Embotes nowads ķoti ņalnains un gra-wains. Te daubķ mehķķurķķķu weetu. Daba ķoti jauķu: ķaini, pakalni, leķas teķķptas ņaķeem ņmudreem lapu, waj ņķķuķu koleem. Daubķ jauķu ņķķu, panoramu. No ņalneem ne reķi isķel amotu ņruhķķos, ņķķautiķi, uķ kureem muiķķa un dahķi ņaimneeki uķaķķķuķķi rakķenus jeb elberus ņehķķas-ķarpu ismitinaķķanai pa seemu, kas dod jo bagatigu pelnu, jo maķās 2—3 zollu garās ķarpinas pahķdod 50 rbf. tuhķķotā. Muiķķa un ņaimneeki eeriķķojuķķi ķoti daubķ ķarpu audķejamo dķķķu, kuros ķarpas audķē pa wafarām un rudeni pahķdod uķķķķeķeem uķ weetas par 90—100 rbf. ķirķawā. Dahķi ņaimneeki no ķarpu audķķķanas eemem pee 1000 rbf, tā: Dreeķa, Beķneeks, Brasķa un ņiti. Saimneekem plahķas ņemķu teritorijas ar oķa waj mahķla grunti. Semķuri te dķķķwo pahķķiķuķķi un nogulba wanķķas leelakus waj maķakus eetauķķķumus. Beedribu te naw: Uķ ahķķeķo greķķnibu, ķomfortu, teķeenes ņaimneeki wehķ negreeķķ nelahķdu wehķribu. Embotneekus ņaimni nigrandneeki 14. julkā aķķeemoķa, dodami labi ņagatawotu Blouman, „Zndranu” teatra isķahķi. Isķahķe notiteķa ķlubi, jo reķķķķors un alķeeri nebij puhķķnus tauķķķuķķi, lai ķeema ķululis buķķu patiķķķams. ķululis. Buķķu gan laiks pasķeem embotneekem ari nobibinat lahķdu ķulturelu waj praktiķķu beedribu. — Lauķu rasķa ņķķe wifapahr ķoti eepreeķķinoķķa: meēķi un auķas auguķķi jo teķjami. Ari rudķu rasķa bij laba ņķķe un ap Wainodi. Wafaraja bija augustā ņahķumā jau plauķama, bet ķatru deenu laweķa leetus.

Abrķemes. Balkani.

Belgradē, 24. augustā. No Bulgarijas nahķ ņinas, ka tur ruhģķķana ofiķeeri ķarķā turķinoķees. Daubķ augķaki ofiķeeri ķā ari reķerwes ofiķeeri attahķuķķi kara deeneķķu un atlaiķķi ķiti, kūrī proteķķeķa deķķ nelaimigā kara ar Serķķķu. Eeķķeeguķķi atluķķumos ari generāķi Kowaiķķows un Zwanows.

Bulgaru bandas uķķahķuķķas darbibu gar jauno ņerbu-bulgaru robeķķu un eebuhķķot ņerbu dafā. Bulgaru waldbiba peķķ isķķķķķanas ar Turķķķu nodomajūķķi eēķķeēt leelwalķķim luhķumu deķķ Bulķareķķas liķķuma rewiķķķas. Aķķķemtees wehķķotees bulgaru waldbiba liķķķ 250 miljonu rubķu.

Atēnās, 24. augustā. Greeķu waldbiba eēķķeēķa leelwalķķim peepraķķķumu peķķ to Trakķķas weetu eēķķeķķanas, kuras peķķ Bulķareķķas meera liķķuma peekriķķ Bulgariķai, bet kuras bulgari neeķķem. Ja leelwalķķis peepraķķķumu neisķķibķķot, tad greeķi atķauķķķot ņawu kara ņķķķķu no Dedeagatķķas, kur eēķķķot turķi.

Ķķķibā, 24. augustā. Argabals, deķķ ķura isķķķķķķees pahķķķatumi ņarķ Serķķķu un Meln-ķalni, ir tiki 150 ķwdratķķilometru leels. Sagaiba driķķu isķķķķķanu.

Soķķiā, 25. augustā. Bulgaru behķķu, kūrī grīb aķķķeēķees uķ Serķķķu, nelaiķķ pahķ robeķķu ņerbu eestahķes. Behķķi par to ņķķķķojās ķķeem uķķķķeēķibā.

Sadurķķe ar turķķem Beķķķiā. No ņoķas ņino 24. augustā: ķķeem uķķa ņķķķa nodafa ņem pallawneeka Dibenķo ķomandas, ķura bij eerabūķķes Tergewerā deķķ ķriķķito un ķurdu ņadurķķem, tika apķķahķwita Ķaki ņahķķķas tuwumā no ķurķu kara ņķķķla, kūršč bij pahķnoķķis pahķ Beķķķķas robeķķu. Muiķķu kara ņķķķķ bij ņķķķķes uķķahķķ nķķķu ķanķu ķura ilģa 4 ņundās un beidķķās ar turķķ behģķķanu. Turķķ ņauķķķumi leeli. Mums dīwī ķriķķuķķi un ķeķķi ņreķķķneeki eewainoti.

Sabeedrotās Balkis. Flotes paleelinaķķana. Konķķķķi ar Meķķķu un Japanu ņķķķķ ari tagadeķo demokraķķķo waldbibu uķ fotes paleelinaķķanu. Waldbiba praķķķot dīwū jaunu drednotu buķķwī ahķķpus jau nospreķķķeem. Tagad ameriķķaneem ir jau gatawi 8 drednoti un 4 buķķwē. Pawiķķam ameriķķaneem tagad 33 bruku ķugi, 15 bruku ķreiferi, 9 peekraķķes ķreiferi, 18 ņargeateē ķreiferi, 71 torpedu laima un 30 ņemuhķķens laiwās.

Zēlgawa.

Techniķķas ņķķķas. Jaunekķeem, kūrī nobomajūķķi apmekķet ahķķemes techniķķas ņķķķas, kas peķķeķā laikā noteel it beķķķi, waram aķķrahķķit ari uķ Altēnburgas techniķķumu (Sakķķķas Altēnburgā),

walķķis uķķraudķķibā un inķķķeenera profesora R o w a ķ a wadibā ņahķwofķķu augķķaku un wibeķķu teķķ- n i ķķķ u m a ķķ i b a s e e ķķ a ķķ i, ķura no ņawa pawahķweķķanas laika uķķahķķ ņawu 38 ņemeķķiri. Mi- neta eestahķe, pee ķuras darbōķas ķķeetnalee mahķķības ņķķķi, ņagatawō ņawus audķķķnus maķķķinu buķķwē un elektro techniķķā par inķķķeenerēem, teķķn i ķķ e e m u n d a r b a m e i ķķ a r e e m teoķķ- t i ķķ i u n p r a ķķ i ķķ i t a ķķā ķahķķā, la tee pilnigi ņķķķķģi isķķiķbit wīneem uķķķeķos ņeahķķķumus. — Pee maķķķinu inķķķeeneru nobaķas peewēeņota a u t o - m o b i ķķ u i n ķķ e e n e e r u n o d a ķķ a, ķura ņawee- n o t a ar automobilu darbņķķu un ņķķ o f e e r u ņķķ o ķķ u. Mahķķības programā ari uķķemta papira, gahķķes, uķķķens un eeriķķķojumu techniķķa; ņapat jau gadeem teel notureķi preeķķķahķķumi par g a i ķķ a ķ u g n e e ķķ i b u n l i d o ķķ a n a s ķ e ķķ n i ķķ u. Beēķas laboratorijas, eeriķķķoias peķķķ jaunalo laiku praķķķumeem, bagatģģi ķrahķķumi, biblioteka u. t. t., ņapat ari mahķķības darbņķķa praķķķķai eewingriņā- ņķķanai tahķķeem audķķķeem, kureem truhķķi peeteekofķķas ņķķķķas praķķķ. Eestahķķe ir labatā ņawa tā eēķķķ- ķā ahķķemē un tā teel it gados apmekķeta no apmekķ- ram 600 audķķķeem. — Blaķķķas programās un gada pahķķķatus dabun beķ maķķas no Altēnburgas techniķķuma ņķķķetariata.

Zēlgawas II. srahķķneeku ņimibās ķaķe neķķen nobibinaķķusees. Pee ķaķes peeder 7 ruhķķneķķības uķķķķķumi: Tirkotaju un Ruhķķneeku Ekonomiķķās Sabeedribas ķokuaprahķķoķķanas ņabrika un isķķķķuna leetume, M. F. Neķķerowa podu ņabrika, Lewenķona un Goldberģa aķķķķķu ņabrika, Grahķma- ruhķķneķķības Ekonomiķķās Sabeedribas drufatawa, Latweeķķu Lauķķaimneeku Ekonom. Sabeedribas drufatawa un A. Steģķmana drufatawa.

Ķaķes pilnā ņapulķķē weenoķās par ņķķahķķeem noķķķķumeem: Pabalķķu preķķeem ķaķes dalibneekēem iķķķeēt neewis no 1/2—2/3 peķķ ņķķķeem, bet noteiķķas pilnas 2/3, nepreeķķeem — ne no 1/4—1/2, bet 1/2 no algas. Ķaķes dalibneķķem dķķeēķķanas gabķķķumos iķķķeēt pabalķķu pilnas algas apmekķrā 6 nedēķas, apbeidķķanai iķķķeēt augķķalo pabalķķa normu — 30 ķahķķģu deenas pelnu. Beķķemē ahķķķu, ķuram jaķķ- piķķa wifas formalitates wifos gabķķķumos; par to wīnķķ dabon atliķķķibū peķķ parahķās ahķķķu taffes un neewis gada alģu. Weķ tam ir teēķķa ņaimneekem greeķķees pee ņķķķalķķķeem un ņķķķķķamos gabķķķumos pee lauk ķura tuwāķā ahķķķa; tiki peķķ tam par to ir japakiro darbņķķas ķantori, waj ķaķes rakķķwēķim. Beepēķķos ņalkiķķķanas gabķķķumos ahķķķis leetoķķams beķ ņewiķķķas ņķķķes.

Walde ņahķahķ no 7 loķķķķeem un tķķķat weet- neekēem: no teem 4 iķķwehķ srahķķneeki iķķķawu wibus, 2 darba dēweķķi iķķķawu wibus, ņapat ari walbes preeķķķneeku no darba dēweķķeem. Aķķķahķķi balķķoķot tika eewehķķeti no srahķķneekēem: Ewardķs Lahķķis, Šķanis Gorķķis, Šķais Elķķnis un Šķanis Jaunķķems. Weetneekos: Karķķis Weķķķis, Ferdinands Beķķerķons, Wiliķķs Dķķķķķķķķes un Frijķķis Beķķerķons. ņabrikaķķu preeķķķahķķwī walde: walbes preeķķķneeks inķķķen. R. S a r i ķķ ķ, Ķurķķmalneeks un Wemēķķons.

Ķaķe uķķahķķ ņawu darbibu 1. julkā. Walbes ņapulķķes weeta atronas Liliķķķķķa eelā Nr. 30 Tirkotaju un Ruhķķ. Ekonom. ņabeedribas ķantora telpās. Walbes ņķķķes noteel ķarū trefķķdeenu no 4—6 peķķ pusdeenas. 31. julkā walde ņafauķa pilnu ņapulķķi un ņahķķija tai preeķķķā maķķ pahķķķatu par pirmā mehķķķķa darbibu. Daubķ bij isķķķķuķķi ņķķahķas, waj ņķķķes ķaķe pawahķķet ar 10% eemalku, jo wīķur teelot lemķis leelaks proģķents. Eemalku proģķentu nepaauģķķinaja. Pirmā mehķķķķa darbības pahķķķais uķķrahķķija ķelofķķus ķķoķķus: No 400 beedru eemalkam bij eekemķis 172 rbf. 46 kap. Ķķķoķķ: pabalķķis 16 r. 14 l., ahķķķam 33 r., apķķķai — 14 r. 13 l. Kōpā 63 r. 27 l. Aķķķķums — 109 r. 19 l. No ņķķķis ņumas nahķ noķķ 50% preeķķķ reķķerwes ķapitāla. Šķini otrā pilnā ņapulķķē notika rewid-ntu un wīnu weetneeku wehķķķanas. Eewehķķeķa 7 rewidētus un 7 weetneekus, ķari ņem par preeķķķ- neeku iķķwehķķeķa Rudolķķu Ķelbberģu no Grahķmatr. Ekon. Sabeedribas drufatawas.

Telegramas.

- 24. augustā 6. sept.
- Gotķķķingā, Arķķansas walķķi.** Uģuns- greķķķe nobariķa liķķķ 10 miljonu dolaru ņauķķķķumu. 2000 Ķķķweķķu beķķ pajumta.
- Wine.** Šķe aķķķahķķa trefķķo ņarķķķaķķķo ap- teekneeku ķongreķķu.
- Beķķķģa.** Jauna ministriķa ņahķķķķķas.
- Beķķķine.** Šķe eerabās greeķķu ķehņķiķķ ar tronamamīneeku. Stajķķ wīnu ņagaķķķija ķeiķķas Wihķķelms ar printķ eem.
- Pariķķe.** Tika apbeidķķs Ķegriķķe.
- Budapeķķķa.** Pawudķķķais ņerbu mitropolitķs bij apdroķķķinajis ņawu dķķķwību par 3 milķķoni ķronu ņawam brahķim par labu. Domā, ka mitropolitu nonahķķeķķuķķi laupitaji.
- Serbu waldbiba grīb eēķķķ konķķulus Budapeķķķā, Wīnē un Pragā.

Atbildģķais redaktors: **R. Ķurķķiķķ**
 Ķķķeķķa: **Sabeedribas „Latweeķķu Wēķķes”**

Dr. Gabeschinskis plauschu,

firbē, neeru, mahgāš, ašūš, zu-
tura, reimatīzma, eefšā, un
behrn. flim. Beener. flim. l. deenu
(ari hveht- un hvehtu deenās) Rīgā
Echweru eelā 1, tel. 55-99, no p.
8-12 pr. p. un no 4-7 waļ. Strahdn.
falp. barbb. ari wehļ līhōf 8 waļ.

Strahdneezeš

wezumā no 18 līhōf 30 gabeeem
atrod pašahwīgu nodarbošānos
Prowodnikā fabrika,
Rīga.

Dr. P. Jurjana wezmahtu škola

Rīgā, Alberta eelā Nr. 2a.

Kurfs sahtās 1. septembrī un ilgst 9 mehnešči.
Lumatas finās pee školāš direkšijās no plstf. 3-5.

Jelgavas Lauksaimneezības Beedri- bas Kr.-Aisd. Sabeedribas

binatā

pirmmahzib. skolā

mahziba gadskolneecem (gadskolneezem) sahtās

26. augustā.

Beeteikšānās kolāš telpās išeenas no pulstf. 12 līhōf 2, Katoļu
eelā Nr. 44.

Seemas kolāš sahtāšana wehļat.

Labās

baltarda fehklas pehrk

par augstātam zenam Patweefānu Lauksaim-
neeku Ekonomistā Sabeedriba, Jelga-
wā, Katoļu eelā Nr. 46.

Grahmatruhpnueezības Ekonomiskās Sabeedribas Walde

zaur. ščo ufaizina Sabeedribas lozēļtus uļ

wispahreju sapulzi

Jelgawā, Katoļu eelā Nr. 44, Jelgawas Lauksaimneezības Beedri-
bas sahtē 29. augustā 1913. g., pl. 3 deend.

Deenas sahtība:

1. 1912/13. g. darbības gada pahreštats un bilanže.
2. Telošā gada budžets un darbības plans.
3. Walbes preekšlūfumi.
4. Wehlešānas.

Wuišāš teef pahrdotas:

1) Wolnījās guberuā, Owruišāšāwās apriāš, pee Līstwinās sahtāšās
16,000 dešetinas semes ar mahjom. 2) Wolnījās guberuā, Rowenstāwās ap-
riāš, pee Selnas sahtāšās, 28,000 dešetinas. — Wuišāš teef pahrdotas
pilnā sahtāwā, dašās jeb ari gabalinos dašādos leelumos. Pahrdošānās
noteifumi miļštināmi. Beeprašij, adrešet: r. KIEB'Ь, Крещатиць № 25,
кв. 12, Владимиру Павловичу Козакевичу.

Ušinguna leetume, granita sahtelawa un slihpelawa

J. Cahzis, Rīgā,

Beedahwā dašādos ušinguna, granita un marmora kapi
krustis un pecminēkšus par mehrenām zenam
Fabrika: Pletenberga eelā Nr. 19. Telefons Nr. 24-87.
Fabrikas nodāna: Weera eelā Nr. 33. Telef. Nr. 54-36.
Kolištawa ušinguna puzem: Terbalas eelā Nr. 26.
Telefons Nr. 946.
Kolištawa granita puzem: Weera eelā Nr. 33, pašāš namā,
Telefons Nr. 54-36.

Paša adreše: J. Cahzis, Rīgā.

Tagad katrs sapratīgs lauksaimneeks pats it labi zin un atzist, ka

„Globus“

ir un paleek
tagadnes
labakais un

visvairak
leetotais
zeparators.

„Globus“ zeparatori pēdejos gados pārdoū latveešu lauksaim-
neekēm divreiz tik daudz, kā visu citu zistemu zeparatori kopā
nemot.

Kas „Globu“ būs redzejis darbā, tas citas fabrikas zeparatoru
nekad nepirks.

Globus (Orions) № 0 zep. nokrējo stunda	40 stopu.
Globus № 10 zeparators	70
Globus № 1	80
Globus № 1a	100
Globus № 2	130
Globus № 2a	180
Globus № 3	200
Globus № 3a	270
Globus № 4	850
Globus № 4a	450
Globus № 4 ar tvaika turbinu darbinams.	

„GLOBUS“

patentētās sveesta kulmasīnas nepcecešāmas ikveena
ekonomiskā saimneecībā.

Cenas:

Nr. 0	13 rbļ.
Nr. 1	18
Nr. 2	22
Nr. 3	26
Nr. 4	35
Nr. 5	46

Tūlīj maksajot kassa-rabats. Bez tam vēl Ekonom. Sabeedribas beedreem
dividends. Par beedri Sabeedribā var eestātees katrs lauksaimneeks, eemaksajot
vismaz 10 rbļ. dalības un 1 rbl. eestāšanās naudas.

Jaunu zeparatoru pērkot, leetotais teek pretim ņemts kā eemaksa.

„Globus“ zepar. fabr. akc. sabdr. „Rotator“ Stokholmā
veenīgā generalveetneece

Latveešu Lauksaimn. Ekonom. Sabeedriba.

(Rikotajš-direktors: agr. J. Bisseneeks.)

Nodaļas noliktavas un agenturas visās Latvijas pilsētās un meestos.

Rīgā, leelā Kēniņu eelā 27, tel. 1379;

Jelgavā, Katoļu eelā 46, tel. 72.

8000 pers. beedru un 105 beedribas beedrenes.

Rabatas grahmatina ar paš un
atānju rītenī brault

pasaudēfa

šarp Jelgawā un Wolu submalam.
Nodobama Jelgawā, Lautu eelā Nr. 4,
dšhw. Nr. 10.

Bastarda, ašbolīna un timotīna fehklas

pehrku šairē lahtā par labālam zenam.
Katoļu eelā Nr. 58.

E. Serzbach.

Papiru makulaturas

preekš mahlderēm un

bantes dšelis

preekš podneecem dabon. Grah-
matruhpnueezības Ekonomistā
Sabeedribā, Katoļu eelā Nr. 7.

Uziju Sabeedribas

J. Hertel

apteeta pretišču
pahrdotawa,

Jelgawā,

Paša eelā Nr. 13,

peedahwā wīšus

uļ ščo arodu attee-
zofāšos artīzeļus.

Digudrojūmus,

turi praktiķi īsmantojami, meļē
Theune & Co., Berlinē 48 Frīb-
riča eelā 249. Saratšišānās mah-
pīti, anglišt un franzišt.

Peešhmiju

grafmatīnas

dašādos leelumos un eedā-
jumos preekš wīfadām wa-
jadšibam loti leelā īswehļ

Grahmatruhpnueez. Ekonom. Sabeedriba,

agrat G. Landsbergo,
Jelgawā, Katoļu eelā Nr. 7.

Netars Waldišlōšchena Merzens.